

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hírtérítési ár:

Ha helyben kézhez hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre	10 ft.
Félévre	5 ft.
Negyedévre	2 ft. 50
Egy hónapra	1 ft.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetsoros egyszeri beiktatásért 5 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr.

Nyitlár 4 hasábsopetsorosért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Kedd, május 5.

87. szám

A nemzetiségi kérdés.

I.

(T.) A nemzetiségi kérdés a legkényesebb és legnehezebben megoldható kérdések egyike, és azért nincs kérdés, melyet a nagyközönség könnyebben megoldhatónak vélné, mint éppen ez. Kormány-párti avagy nem kormánypárti az illető, de azt már megkövetelné Tiszától, hogy a nemzetiségekkel szemben erélyesebben járjon el; pláne a parlament is tüntet, ahányszor nemzetiségi kérdés forog szőnyegen. És e t, ha meggondolom, hogy e tekintetben talán egyedül állok az országban; ha meggondolom, hogy sem a közvéleménnyel sem a parlamenti tüntetésekkel nem értek egyet; pláne ha meggondolom, hogy a mit a parlament a Tisza legutóbbi válaszában megtapsolt, hát hogy az oly hangot még Tiszától sem helyeslem, félni kezdek magamtól: talán nem vagyok egészen észnél, vagy nem vagyok jó hazafi. De mert szerintem a jó hazafiság abból áll, ha az ember az ő belátása szerint a lehető legjobban igyekszik a hazának szolgálni, nem csak szóval, de tettel is, tehát a hazafiságra nézve, tisztában vagyok magammal; ámde ha észbeli felfogásom a rendes mértéknek nem felel meg arról igazán nem tehetek, mert hogy más képen gondolkozzam mint azt nekem eszem és felfogásom sugalja, arra képtelen vagyok. Epen azért, ne méltóztassanak reám e sorok írása miatt neheztelni. Ki ki oly kalappal köszön amilyenem bir, ki ki úgy gondolkozik, amilyen ésszel az alkotástól megáldatott avagy megveretett. Ám álljanak itt e sorok kuriozum képen, vajjon hogy gondolkozhatik egy olyan szerencsétlen aki nem úgy gondolkozik mint a közvélemény?

Hát az én rögeszmén, kérem szépen az: hogy a ki nagyobb dologhoz fog, mint a milyenhez ereje van, azzal a dologgal, ha csak nem nagyon célszerűen

osztja be, nem fog birni. Láttam már én emberek által hegyeket elhordani, és láttam embereket kicsiny terhek emelése közben megszakadni. Igen, de azokat a hegyeket, kitaró munkával, hosszú idő alatt hordták el, míg akik a csekély teher emelésébe bele szakadtak, hirtelen akartak, és erejükön felül vállalkoztak. Abban tehát, hogy a magyarosodás terjedni fog, amint hogy terjed is, — semmi kétségem, csak kitaró szorgalommal és biztos kezekkel terjesszük, ámde amint erőnkön felül vállalkozunk és hirtelen akarunk nagyot emelni, nagyobb mint amilyenhez erővel birunk, nem fog egészségünkre válni, — na már t. i. az én felfogásom szerint.

A fizikai és más természettani törvények szerint is, az asszimiláló anyagoknak mindig nagyobbak kell lenni az asszimilálálandónál, mert ha a dolog nem így áll, akkor megfordított eredmény éretik el, azaz: az asszimilálálandó fogja magába olvasztani a másikat. Tárgyak anyagnak és erőnek, ha az tárgyon, anyagon és erőn diadalmaskodni akar, vagy nagyobbak és erősebbnek kell lennie amannál, vagy oly kiszámításon alapulni a küzdelemnek, mely a nagyságot avagy erőt hatványozza.

Mi hátrányozza például nálunk az erőt a nemzetiségekkel szemben? Az államgépezet, melynek urai vagyunk; az az összeszoposított mechanikai erő melyet mi alkalmazunk és mi vezetünk, de ez is csak úgy működhetik sikerrel, ha nem erőltetjük meg túlságosan.

Társadalmilag például? Hiszen társadalmilag a nemzetiségek majd nem oly számmal vannak mint mi, és éppen úgy megtehetik társadalmilag mind azt, amint mi megteszünk, sőt amint észreveszik, hogy zaklatva, fenyegetve lesznek általunk, visszaható erejük ami beható erőknél még nagyobb lesz, mert hát ők belül a sáncezon a létért fognak küzdeni, s a míg mi a támadók leszünk, ők az önvédelmet foly-

tatják ellenünk, ami sokkal könnyebb, s amihez sokkal csekélyebb erő szükséges. Mikor pedig a dolog úgy áll, hogy az ostromlók s áma az ostromoltakénál sem sokkal nagyobb, rendszeren az ostromlók fáradnak ki hamarabb, s ekkor ki vannak téve annak, hogy az ostromoltak kitérnek és ők kezdik meg ellenünk az offenzívát. Ám méltóztassanak számot vetni, ám méltóztassanak összehasonlítani a magyarosítani törekvőket a magyarosítandókkal, s kistül, hogy nagyobb akarunk nyelni, mint amily nagyok mi magunk vagyunk. Míg ha állampépeszeti főlényünkre támaszkodva annak az időnek nyitunk tért, mely a mesterségesen támogatott növényt rendszeren a másik fölé emeli; ha bevárjuk a fejlődés proceszszusának eme kétszerkettőjét, egyszerre csak azt veszi észre a magyarság, hogy önnön magától asszimilált, és hogy melőle minden akadály elenyészett. Míg ha ezt az időt bevárni nem akarjuk, türelmetlenkedésünk és ingerkedésünkkel a magyarosodás haldadását csak hátrafelé fogjuk mozgatni.

Mert hát Oroszországot, Poroszországot hozzák föl, hogy mint bannak ott a lengyekkel? Es méltóztatnak talán azt a bánásmódot helyeselni? Ámde méltóztassanak helyeselni, avagy nem, (mert hiszen sok oly cselekedetet helytelenitünk másnál, amilyent magunknál helyeslünk) de méltóztassanak szem előtt tartani a békaórl és ökörről szóló azon mesét, hogy mikor a béka oly nagygyá akarta magát felfújni, mint amilyen nagy az ökör volt, megpukkadt. Oroszország és Németország talán megteheti, hogy elnyeli az ő keretébe esett lengyeleket, de ha a magyar nemzet akarná ezt tenni az itt lakó nemzetiségekkel, bizonyosan szétrepedne. Ne hasonlítsuk a mi emésztő képességünkhöz a szláv avagy német nemzet emésztő képességéhez, sem pedig gyomrunk teriméjét az ő gyomruk teriméjéhez. Ha a 40 millió német nemzetnek, egy

másik 40 millió nemzetet kellene elnyelnie, akkor látnók meg, hogy milyen vitéz. Ha csak szászaink volnának, legnagyobb mártéklelességünk mellett is fel-früstölkötük volna már őket régen, de ahol annyi a harapni való, ott falánkáság nagyon könnyen gyomortelhelésre vezet.

Az orosz-angol viszály.

London, máj. 4. A „Daily News“ értesülése szerint az orosz kormány válasza Granville lord táviratára szombaton reggel érkezett meg. Staal orosz nagykövet azzonnal kézbesítette Granville lordnak a választ, melyet az akkor délután tartott minisztertanács meg is vitatott. Az orosz kormány táviratára adandó választ az angol kormány elvben még szombaton megállapította és ma a válasz tényleg meg fog adni. Az orosz kormány táviratának úgy hangja, mint tartalma békülékeny, s Granville lord válasza ugyanily jellegű lesz. Az orosz kormány válaszában előadja, hogy az a kedvező benyomás, melyet a czár és a miniszterek Granville lord sürgönyének távirati kivonatából merítettek, a teljes szöveg által csak megerősített. — Mára vagy holnapra várják azon futár megérkezését, ki az orosz kormány táviratának szövegét hozza. Szombaton Granville lord a minisztertanács után kihallgatáson volt a királynőnél Windsorban.

Mint a „Times“ értesült, az orosz kormány az angol kormány javaslatára adott válasza oda irányul, hogy míg egyrészt az orosz kormány hajlandó a javaslatokat további tárgyalások alapjául elfogadni, másrészt nem egyeztetendő össze az orosz hagsereg becsületével, hogy a márcz. 30 diki eset barmely alakban is választott bíróság elé terjesztessék. Ezzel szemben valószínűleg azt fogják indítványozni, hogy az alatt, míg a vegyes bizottság a határvonalat megjelöli, az orosz csapatok távozzanak azon hadállásokról, melyeket Komarov tábornok az afghánok kivívó magatartása miatt megszállott.

A király a kiállításon.

Budapest, május 3.

Ó Felsege a király tegnap tett kijelentéséhez képest ma újra meglátogatta a kiállítást és azt ezuttal igen behatóan és részletesen tekintette meg. A szemle reggeli 7

— Parancsolja tekintetes ur, hogy tudakozódjam a kapitányi hivatalnál?

— Igen; jó lesz ha elmegy Kovács ur. Utközben, kérem szőljön be a szállodába is. Vagy talán jobb lesz, ha én majd magam megyek?

— Ahogy tekintetes ur jónak látja, — viszonzá az iroda főnök szárazan.

Az ügyvéd még habozott, midőn Kovács ur már kalapját vette. Ezzel el lett döntve, hogy ki menjen. Szikszay Lénárd ügyvéd ur visszaült a támlásszéke s ott várta heves izgatottság közt irodafőnökének visszatértét.

A végzetes lap még mindig ott fektűt előtte s szeméi néha-néha oda tévedtek. Agyában, mely imént még oly tompán fektűt koponyáüregében sok mindenféle gondolat keringett, izgatott képzeletének esodálatos játéka.

Hová tűnhetett el Bábolnai Mihály? Miért jött Budapestre? S miért oly rejtélyesen, hogy nem tudósította őt. Miért szált a Hungáriába, a hová soha sem szokott s miért nem rendes szállóhelyére, az Európába? Volt valami oka rá, hogy eltitkolja jelenlétét? Micsoda oka lehetett? Képzelték, hogy csak ugyan valami véletlen baleset áldozata lett? Lehet józanésszel öngyilkosságot feltételezni? Lehet azt gondolni, hogy a Dunába ölte magát? Miért tette volna? Epen most, mikor szép fiatal menyasszonya van, kit egy hónap múlva oltárhoz vezetett volna? De hát ki ölhetette meg Hol? Miért? Rablók a pénzéért? Vagy valaki boszúból?

Még mindig e gondolatokon tűnődött Szikszay Lénárd ügyvéd ur, midőn segédje visszatért s előadta neki tudakozódásának eredményét.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

NYOMRÓL NYOMRA.

(Beszély.)

Irta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Az ügyvéd ur haragosan bökdöste mutatójával a homlokát. Kellemetlen gondolatok voltak ezek és szerette volna kizavarni onnan a fejből. Elővette az újságot; inkább olvassa azt a hasznalatanságot. A napi hírek rovatában tán mégis talál valamit.

— Na ez is napról-napra unalmasabb lesz. Nem történik semmi. . . . Lopás. . . . Ongyilkosság. . . . Mindig egyforma. . . . Foglalkozás nélküli esavargók, stb. Ismerjük már. . . . Absolute semmi új. . . . De várjunk csak! Itt mégis van valami. „Rejtélyes eltűnés“. . . . Na hát lássuk.

S kényelmesen hátradőlven támlásszéke kén elkezdte olvasni:

„Tegnapelőtt estefelől egy köztisztelőben álló gazdag felvidéki birtokos, Bábolnai Mihály.

— Hahó! mi ez? — kiáltott föl megdöbbenve Szikszay Lénárd ügyvéd ur. — Bábolnai Mihály?

Valóban nem foroghatott fön semmi tévedés. Világosan lehetett ott olvasni a lapban:

„Bábolnai Mihály, Bábolnai Gerő országgyűlési képviselő nagybátyja, lakásáról, a Hungaria szállodából eltávozott a maig sem tért vissza. Alapos a gyanu, hogy valamely szerencsétlenségnek kellett vele történni s hihetőleg valami gonoszszágnak esett áldozatát.”

Az ügyvéd kiejtette kezéből a lapot és halálsápadtság futott át arcán.

— Megláték! — dadogá, a nélkül, hogy sajátkép tudná, hogy mit mond.

E percben tökéletesen üres volt feje

minden gondolattól. Gépiesen lenyult a földre s fölvette az elejtett hírlapot; atolvasta kétszer vagy háromszor újra a rémes hírt s szeméi odatapadtak a lapra, mintha nem akarná elhinni a mit olvas.

— Lehetetlen, lehetetlen! — suttogá.

S reszketés fogta el egész testét. Oly hihetetlennek látszott a hír. Szemei kápráztak, fülei zúgtak; kábultan félig eszméletlenül dőlt hátra támlásszéke s csak ez egy szót suttogták remegő ajkai.

— Meghalt! Meghalt!

II.

Jó idő eltelhetett, míg az ügyvéd kábultságából magához tért. A külső szobában, melyet csak üvegajtó választott el, lépteket hallott; a szokott órában.

— Ah, már kilenc? — szólott fölésmélve.

Valóban, kilenchez igen közel járt már az óramutató.

— Nagyon megdöbbenett ez az eset, — mormogá az ügyvéd ur, mintegy önmaga előtt mentegetve magát.

Most az idegen szemek közelédének tudata egyszerre vissza adta higgatóságát. Kinyitotta az üveg ajtót s az irodafőnök szólította magához.

— Kovács ur jöjjön csak, olvasta a mai reggeli „Napló“t?

— Kovács ur, egy kopaszhomlokú, savószinű, száraz fiatal ember a füle mellé dugta a tollat.

— Igenis, — felelt hidegen.

— Ezt is olvasta? — folytató a ügyvéd, újjával a kérdésre újdonságra mutatva.

— Igenis.

— Nos mit tart róla?

A savószinű ábrázat egyforma hideg és nyugodt maradt.

— Bábolnai kliensünk volt, — felelt úgy, hogy még semmit sem mondott.

— Több mint pusztán kliens, — viszonzá az ügyvéd, — partfogóm volt és barátom. Neki köszönhetem nagyrészt állomásomat, és ha ez a szerencsétlenség közbe nem jön. . . . Eh de minek beszélnek arról! Elmúlt, vége! Nem is arról akartam mondani, Kovács ur, hiszi ön, hogy valami véletlen baleset. . . .?

— Azt a körülményekből lehetne megítélni, viszonzá Kovács ur szárazan.

Az ügyvéd ur izadó homlokát törülgetvén.

— Nem gondolja ön, hogy nekünk mintegy kötelességünk erélyesen szorgalmazni a nyomozást.

Kovács ur sajtáságos fűrkésző pillantást vetett vörhenyes szemével az ügyvédre.

— Minden esetre, — szólott azután hidegen.

— Nekem, — folytató az ügyvéd, egyáltalán esodálatosnak tünik fel az a dolog is, hogy az öreg Bábolnai Budapesten volt s én itt mitsem tudtam róla.

Kovács ur másodsor vetett főnöke arcára olyan sajtáságos fűrkésző pillantást. Az ügyvéd ur lesütötte szemét s megzavarodva hebegé:

Valóban nem tudom, hogyan történhetett, hogy Bábolnai nem értesít engem itléteről? Engem szokott először felkeresni külfönből.

Kovács ur hideg arca legkisebb esodálkozást sem fejezett ki, csak vörhenyes szemével hunyorgatott kissé.

— Nem fordult elő önök közt utóbbi időben valami harag, valami kis viszály?

— Nem, nem! — felelt izgatottan; — semmi harag semmi viszály.

— Akkor valóban különös, — viszonzá Kovács ur szárazan.

Aztán kisvártatva utána tevő:

Virágok.
Virágos-átában
csikozott és sárga
(a granatum) egy
— az aljától a
levelekkel ellátott
ető legszebb fajú
én. ajánljuk ezen
szép virágokat
elmébe. Áruhelyi
329. szám alatti

65 kr.
01 kr.
57 kr.
29 kr.
500 forint

KTÁRA
en
sz. a.
ó áron:

gyasztók-
t a nagy-
tét 10 kr.
y kapcsol-
dással is

KSA.

en.
asi idényre
fel.
Póim.
felülmulnak.
nova. fű-
jó árukat

gyor-an

órától délutáni 1 óráig tartott és ezen hat órai idő alatt 6 Felsége folyton talpon volt, járt csarnokról-csarnokra, pavillonból pavillonba, a nélkül, hogy legkevésbé is fáradtnak látszott volna.

Könnyű, ruganyos léptekkel hágott fel mindenütt a lépcsőn, és a midőn a királyi pavillon előtt délutáni 1 órakor a kísérettől búcsút vett, a társaságban bizonyára ő volt a legfrissebb.

A király előtt már 6 3/4 órakor érkezett a királyi pavillonhoz Rudolf trónörökös Wohlgenuth szárnysegéde kíséretében. Ezen időtáiban a királyi pavillonnál már ott voltak József főherceg, Koburg herceg, Tisza miniszterelnök, Szapáry gr. pénzügyminiszter, Széchenyi gr. kereskedelmi miniszter, Orey br. miniszter, Matlekovics államtitkár, Zichy Jenő gr., Trefort és Bedekovics miniszterek, Ráth főpolgármester, Kamermayer polgármester, Török főkapitány és az építészeti bizottság tagjai, kiket a trónörökös szívesen üdvözölt. 6 Felsége pontban 7 órakor érkezett meg Mondel br. főhadsegéddel, az egybegyűlték hódolattejes üdvözlését kegyesen viszonozta s főhercegekkel legelőbb is a királypavillonba tért, a melynek belső rendezését ezuttal teljesen szemügyre vette.

A királypavillonból kijövet 6 Felsége az egész kísérettel a szemben fekvő műcsarnokba ment. — Az első teremben a király Telepy festő vezetése mellett megtekintette a szobrokat; a másik teremben sokáig időzött Huszárnak a meghalt Koburg herceget ábrázoló pompás műve és Zala szobrász csoportja előtt. A harmadik teremben — hol szintén huzamos ideig tartózkodott — bemutatta magának Horovitz és Mészöly festőket és sokáig nézegette Munkácsy nagy képét. A negyedik teremben a királynak főg Benecur képei tetszettek nagyon; Tisza Kálmán arczképére mutatva megjegyezte: „Ez valódi remek műve az arczképtészetnek.“ Itt a királynak bemutaták Paczka Ferenc és Spányi festőket, és a „Bányászteremtés“ képe előtt, mely rendkívül tetszésben részesült, annak idején festőjét Feszty Árpádot. Egyik mellékteremben a királyi Czobor muzeumi őrzése mellett megismerkedt a kiállított archaeologiai tárgyakat, különösen a himzéseket a régi koronázási-palástot is megjegyezte: „E szép munka azt bizonyítja, hogy a műipar Magyarországon már századokkal ezelőtt magas fokot ért el.“ József főherceg e helyt felemlítette, hogy Alsóthon a régiségi leletek annyira felszaporodnak, hogy ott vidéki muzeumot szándékozik felállítani.

A hetedik teremben a király Hauszmann építész vezetésével megnézte a számos érdekes tervet és az Andrássy-ut nemely házának tervrajzainál megjegyezte: „Az Andrássy ut a maga nemében Európának első és legszebb utja.“ Miután 6 Felsége még a két utolsó termet is megismerkedt, a hol nevezetesen még csak tervezett épületek felől adott magának felvilágosítást, a műcsarnok kiállítását megnyitottanak nyilvánította és a katalógus egy példányát, valamint a kiállított képek fényképeiből álló albumot kegyelmesen elfogadta.

Ezután 6 Felsége Frommer Armin kérésnek közelben levő virágpavillonjába ment át, a hol főleg a pompás pálmák nyerték meg tetszését.

Ezután 6 Felsége az egészségügyi pavillont tekintette meg, hol Lumniczér és Gebhardt egyet. tanárok fogadták. E taul-

ságos és érdekes kiállításnak csak nem minden részét behatóan megtekintette.

Innét a király a vöröskereszt egyet kiállításához ment, ahol Károlyi Gyula gróf és Ivánka Imre által fogadtatott. 6 Felsége az egyes sátrák berendezéseit részletesen, színtűgy a nagy sátrort is megtekintette, ahol elsőnek írta be nevét a vendégeknylvébe. A király meglátogatta azután a honvédelmi felszerelés kiállítását, a hol Fehérvári br. honvéd miniszter vette át a vezetést. A király megmutattatta magának az egyes ruházati darabokat, tudakozódott az árak és a szállítási viszonyok felől. A király azután megnézte a két kezdetleges sátrort, a melyet a háboruban hirtelenséggel szoktak felállítani és ezután átment a fővárosi pavillonba, a hol Ráth Károly főpolgármester, Kamermayer K. polgármester és Gerlóczy alpolgármester fogadták a királyt. 6 Felsége sokáig időzött a pavillonban, megismerkedt a különböző nagy épületek kiállított tervterveit, hosszabban magyaráztatta magának a fővárosi statisztikai hivatal számos kitűnő táblázatát, s átment a Duna-gőzhajózási társaság pavillonjába.

Innen a kék kapu át az iparcsarnokba ment. Hosszabb ideig nézegette a bronzcsökeket, azután hosszabban megtekintette a petroleum finomító társaság egybeállított kiállítását, az ott levő igazgatótól kérezősködve a gyártás mérveit és az export nagyságát. Megnézte azután a budapesti gyertyagyár kiállítását, hosszabb ideig állt meg a konzerv-gyár sátrora előtt, annak tulajdonosától kérezősködve, vajjon szállít-e és mennyit külföldi hadseregek számára is.

Majd a rizs keményítő-gyár kiállítását nézte meg, itt is kérezősködve egyes részletek iránt; azután az egyesült cukorgyárak csinos kiállítását szemlélte meg, elhaladt a malmok kiállítását előtt s megállt egy percre a kiállított czimbalmok előtt, hol két czimbalmos azonnal rá is pendített. A király egy ideig hallgatta, azután tovább haladt a kiállított kocsik mellett, melyeknek hosszú sorai feltűntek 6 Felségének s megjegyezte, hogy ezen ipar Magyarországon már nagyon sokra haladt; itt megtekintette a trónörökös számára megrendelt kocsit.

Áthaladt a papirgyárak kiállításán, megállt a pamutfonó és szövőgyárak kiállításánál megnézte a nőruha kiállítását. Elhaladt ezután 6 Felsége a művirág kiállítás és a bőrkészítés előtt, azután átment az iparcsarnok középső részébe, megállt az ékszerkiállítás előtt. Onnan bement a pécsi majolika gyár kiállításába.

A király barátságosan szöszölte meg Bajánovics Sándort, ki 6 Felségének Károlyi Ajaos gr. nagykövét nagyszerű kiállítását mutatá be. A király megnézte ennek utána a kereskedelmi miniszterium selyem kiállítását, Herman Ottó képviselő halászi kiállítását, kitélő gyűjteménye eredete után kérezősködött, azután Migazzi gr. haltenyészési kiállítását, a tejjgazdasági kiállítását, a hol Egan kormánybiztosától a tejjgazdaságot illetőleg több részlet után kérezősködött.

A gr. Schonborn-féle pavillonban különösen feltűnt a királynak a trónörökös által annak idején elejtett medve.

A pénzügyminiszterium pavillonjában Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter és Weckerle Sándor miniszteri tanácsos vették át a király kalauzálását, a ki először is a működésben levő szivarkagépet, azután az államnyomda kiállítását nézte meg, a kataszter-terképek sokszorozása iránt kérezősködött; majd pedig a sátról készült kapuzat-

bitshek felügyelő vették át a vezetést, 6 Felsége behatóan megnézte a vasuti kocsikat, nevezetesen a Berlinben kitűntetett mentőkocsit és nagy érdeklődéssel vette a felvilágosításokat a Ganz-gyárból került petroleumkocsik szerkezete felől. — Megszemlélte a térképeket és közlekedési hálózat rajzait, továbbá az állami távírárszati osztály kiállítását. Különös érdeklődéssel nézte az állvány mintáját, a melylyel a központi pályaudvar befűtés-ezközölhető volt. A szemben levő mérlegkiállításba lépett, a király azonnal egyik mérlegre állt és mikor a mészalón kitűnt, hogy 71 kilogrammot nyom, mosolyogva mondá a király: „Igen, de a kardommal együtt.“ — Azután a kíséret tagjai is valamennyien megmérlették magukat.

6 Felsége azután a bányászat, kohászat és építészeti ipar csarnokába ment, hosszabb ideig szemlélte a lakatos munkákat. s megjegyezte hogy a lakatos ipar Magyarországon nagy haladást tett. Keresztül ment a különböző kőszén és vasgyárak kiállításán, hosszabb ideig megállt Koburg herceg pohorellai vasgyárának érdekesen összeállított kiállításánál.

A bányászati kohászat és építészeti ipar csarnokából a király a Ganz-gyár pavillonjába ment. Itt Mechwart András vezérigazgató kalauzolta 6 Felséget, a ki megjegyezte, hogy a Ganz-gyár készítményeivel már több ízben volt alkalmja találkozni.

A horvát szilvón pavillonban Khuen Héderváry gr. horvát bán fogadta. E pavillonban a király fél óráig időzött. Innen utba ejtette a déli vasut pavillonját, aztán meg nézte a székyel-bázat, Westfalen gróf asbest pavillonját s azután bement a külföldi gépek csarnokába.

Ezen gyorsan áthaladva, a gépházat tekintette meg s azután az impozáns és most elkészülté után valóban meglepő látványt nyújtó hazai gépesarnokba lépett, melyen gyönyörködve nézett végig. 6 Felsége látható örömmel tekintette meg az egyes nagyobb kiállításokat: megnézte először a Schlick-gyár nagyarányú kiállítását, továbbá a Ganz-gyárnak villamfejlesztő gépeit, melyek 170 lóerővel 600 villámpának és 120 villámpának szolgáltatják a villamos erőt.

Azután a mezőgazdasági csarnokba ment a király, hol Mádai Lázló osztálytanácsos, Porzolt Ernő min. titkár vették át a kalauzálást. A nemzetközi csoport megtekintését 6 Felsége Göndöcs Benedek orsz. képvis. nagy mézkiállításához lépett, a kit megszöszölte a kiállítás tüntetett ki.

A király barátságosan szöszölte meg Bajánovics Sándort, ki 6 Felségének Károlyi Ajaos gr. nagykövét nagyszerű kiállítását mutatá be. A király megnézte ennek utána a kereskedelmi miniszterium selyem kiállítását, Herman Ottó képviselő halászi kiállítását, kitélő gyűjteménye eredete után kérezősködött, azután Migazzi gr. haltenyészési kiállítását, a tejjgazdasági kiállítását, a hol Egan kormánybiztosától a tejjgazdaságot illetőleg több részlet után kérezősködött.

A gr. Schonborn-féle pavillonban különösen feltűnt a királynak a trónörökös által annak idején elejtett medve.

A pénzügyminiszterium pavillonjában Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter és Weckerle Sándor miniszteri tanácsos vették át a király kalauzálását, a ki először is a működésben levő szivarkagépet, azután az államnyomda kiállítását nézte meg, a kataszter-terképek sokszorozása iránt kérezősködött; majd pedig a sátról készült kapuzat-

dekoratív lakberendezés. A nyugati főbejárat-
tól balra és jobbra a szobafülkék terülnek el,
melyek ezen iparágakat legmagasabb fejlet-
ségükben mutatják be. A főváros legelső bu-
toriparossai és díszítői egyesültek, hogy a ki-
állítás ezen csoportját mentül díszesebbé te-
gyék. Ha tekintetbe vesszük, hogy hazánk-
ban az iparművészeti iskolák oly fiatalok,
hogy hatásuk a gyakorlati életben még csak
kevésbé nyilvánulhat, valóban a csodálkozás
érzete fog el s szinte kédkedünk abban, hogy
mindezen szép tárgyak beföldön készültek.

Pedig ezen csoportnál bizonyára így van ez. Iparosaink, a kik itt kiállítottak, igaz, hogy legnagyobb részt külföldön tanul-
tak vagy legalább külföldön is gyarapították ismereteiket, de tapasztalataikat itthon értékesítik és a szebbnél szebb tárgyak mind hazai készítmény.

Mindjárt a főkapunál vannak elhelyezve az agyag és üveg ipar termékei. E csoportban figyelmet érdemel a porcellángyártás, a porcellánfestészet, mely igen kiváló objektumokkal van képviselve. Az iparos tevékenység ezen ágazatában különösen a majolika gyártás emelkedett nálunk magas fokra. Alig van iparág hazánkban, mely rövid idő alatt oly hatalmas lendületet nyert volna mint éppen a majolika-ipar, melynek, mondhatnánk, egyik legjobb specialitása az, hogy magyar. Nem mintha külföldön nem ismernek ez iparágat, de a külföldi gyártmányok ma még nem versenyezhetnek a magyar majolika árakkal és így feltétlenül ezek dominálják Franciaországot, Angliát, Amerikát és Ausztriát. Ott a szebbnél szebb gyártmányok rendkívül becsben tartotnak, díszül szolgálunk minden előkelő háznak és épp ezért igen nagy kelendőségnek örvendenek.

Nálunk e téren a legkiválóbb gyárosok egyike az ismert Fischer J. cég, melynek gyára Budapestén a Külső dob-utczában 250-nél több munkást foglalkoztat. Alig nyolc

nézte meg, később Kerpely igazgató vezetésével a bányászati osztályt. Az erkélyen a király a pénzverdek kiállítását tekintette meg.

Ezután a közalapítványi birtokok pavillonja következett, hol Trefort miniszter, Hoffman főerdőtanácsos és Forster min. tanácsos fogadták és vezették a királyt a kiállításra. Innen kilépett 6 Felsége a gr. Zichy Ferenc-féle díszlegi falkolából kikerült zöldelő különböző formák szerint hajlított fákot tekintette meg.

Az állami művészek pavillonjában Kozma min. tanácsos szöszölte 6 Felségének a székes felvilágosításokkal.

A tanszerkiállításban megjegyezte a király, hogy már igen későre jár az idő és sajnálja, hogy nincs több érdekes a kiállítás megtekintésére, mely őt egyre inkább érdekli. Ennek dacára, 6 Felsége ezen csarnokot is behatóan megtekintette, különösen a tanító képezde, a minta-rajztaoda és a különböző tanműhelyek kiállításai keltették fel a királyi figyelmét.

A házi-ipar kiállításban Ráth Károly iparos, Herich Károlyné és Bartóky Lászlóné várták 6 Felséget, a ki nagy érdeklődéssel nézte a számos parasztszobát. A csángó-szobákban a király az ott levő csángó-családról megkérdezte, hogy a csángók Magyarországon már otthonosoknak érzik-e magukat?

A király ezután átment az igazgatóság épületbe; majd onnét vissza a királyi pavillonba, a hol Széchenyi gr. kereskedelmi miniszterrel és Matlekovics államtitkárral a megjegyzéssel vett búcsút, hogy minden esetre keresni fog alkalmat, hogy a kiállítást még egyszer meglátogassa. A nagyszámú közönség lelkes eljenzése között ezután 6 Felsége délutáni 1 órakor távozott a kiállítás területéről.

A délelőtti folyamában Stefánia főherceggasszony körutat tett a kiállítás területén és majdnem valamennyi pavillont meg nézte. A legtovább maradt a fenséges asszony az iparcsarnokban, a hol sokáig időzött a 19. csoportnál, érdeklődéssel szemlélte a fényképkészítést, azután Fischernél vásárolt majolika árúkat. „De kiírja ám, hogy én vettem meg,“ mondá ő fensége barátságos mosollyal. Majd tudakozódott, hogy mennyibe kerül egy oly nagy váza. S midőn Fischer azt mondá, hogy három ezer forint, nevetve mondá: Ah, az nekem drága. A trónörökös is vásárolt Fischernél majolika árúkat.

Lajos Viktor főherceg ma este másfél órai körutat tett a kiállításra, Matlekovics államtitkár kalauzálása mellett. A főherceg ismételve kifejezte csodálkozását a kiállítás terjedelmes gazdagsága felett s kilatátsa helyezte, hogy azt ismételve meg fogja látogatni. Lajos Viktor főherceg is nagy bevásárlásokat tett az iparcsarnokban s később a debreczeni csárdában gulyást szolgáltatott fel magának.

Színház.

A szegedi színtársulat Nagyvárodon az előadásokat f. hó 2-án, szombaton kezdte meg, a lehető legjobb auspiciumok mellett. Bár éppen előadás kezdetekor erős (rég vált) eső volt, a tágas színpot nagyszámú közönség foglalta el, mely a függöny felgördülésekor igen szívesen fogadta a társulat tagjait, kik a színpadon félkörben áll-

éve, hogy Fischer másodmagával megkezdte a majolika árú készítését. Mondhatnánk, hogy uttörője volt hazánkban ez iparágak, melyet felvirágoztatott. A majolika készítmények gyártása épp oly érdekes, mint a mely fáradságos és sok nehézségekbe ütköző munka. A majolika masszát szárítják, gyúrják formáik, festik, aranyozzák és sok időbe, sok munkába kerül, míg egy darab elkészül.

Sok-sok kézen megy át az a majolika bonbonier, korsó vagy váza, a mig a vaskos masszát átváltozik oly szép, oly dúz díszítésű kereskedelmi cikké. Ha a rajzolók után készített terv után még a lágy állapotban levő masszára rávésték a ciráradákat, a gyártmányokat külön formákban berakják a kemencébe, hol fehér izzásig hevítettnek. A kemencéből kikerülve azt hinni, hogy mindmennyi elefántosontá váltózott át. Ragyogó fehér és csont keménysegűek. Majd a festő terembe kerülnek. Az eset selegyével, minden egyes darab rendeltetése szerint színezd meg többé vagy kevésbé aranyszíntű kilsőt nyer, azután ismét a kemencébe kerül, mig nem teljesen elgörbül, megpedig törik, de a melyek épen kerülnek ki, azok szemlélése valóban gyönyört szerez.

A vas-és fémpár tárgyai nem csakélyebb díszére válnak a magyar iparok. Ez egyik legelterjedtebb iparágunkak. A rézműesség a lampagyártás, a lemezelő munkák, a kézi szerszámok, karműves munkák, s különösen fémpári finomabb munkák, utjabban oly fejlettségre jutottak, különösen a fővárosban, hogy a külföldi hasonló nemű termékekkel bátran felvehetik a versenyzést. Ezen csoportban felkötlik érdeklődésünket a mulakatos munkák, melyek minden látogatót bámulatba ejtenek. A magas vendégeknek is, a kik oddig az iparcsarnokot megtekintették, a mulakatoság ezen igazi remekei tetszetek leginkább. Szép tárgyakkal van még képviselve a bronzipar-

tak. S o m l
lomra itt pro
sal. Azután
szépe; hogy
került: A S
ték, melyben
általában a k
ség élénk eli
S o m l

Volt egy i
Aldó sugár
Sok küzdel
Általvezére
Meghallgat
Felépítette
Tündéri fé
Ki egyszer
Hírét hord
Dicsőség fé

De most!
Az Ur har
Utunk sőt
Ninos egyé
Rimokba d
Hazátlanok
De sujt a s
Eszmények
A sors esa
Mig é meg
S a mig ka
Magyar sz
E földön á
Mégvéd az

S ti mind,
Nemesre jó
Fogadjátok
Igerjük lek
Jóságokra
Méltatlanok
S kik látta
Ne vessetek

— A de
termében 18
d. u. 4 órakor
többrendbeli
pitása, nyon
ügyek. A pou
retik

— A del
széről midőn
kifejezést öv
asszonynak, k
nőgyelet árva
tatott, egyz
tudomásra, a
lődes fokozód
hogy öv. Da
egé-z vagyon
gyományozta.
vetelésen fell
lott — Debr
László nő-eg
Lövészet erdr
mely lövéssel
tallért, legfőbb
1 irtos tallért

— A tr
kiállítás meg
nem úgy ké
— mint az
szokott, hogy
valamelyik o
munkáját vég
tanácsos, min
legvégül átcl
helybenhagyj
nem a kabinet
trónörökös fog
jelentőséget k
melyekhez h
sohasem hall
ség van a köz
vállal valaki
jó arcot csin
piroz elébe ta
meggyőződésé
tollat ragad s
tartotta fönn
idegen nemze
nalmányozni i
ismeressel fog
és szelleméne

— József
költő. József
estélyén kivá
deztet meg
zigánynyelvu
rég egy tola
lére méltó k
gyar költemén
és azok között
kelt siralmat
még egy népi
laltatik benne
mesterségire
czeg megérett
gány collega
ertesíteni fogj
jék meg vele.
egy teljes czig
ki, József főh
narchia“ czit
terjedelmű is
érdekes czig
nak; melyne
van kéziratba

igazgató veze-
osztályt. Az erké-
dek kiállítását te-
nyi birtokok pavil-
Trefort miniszter,
Forster min. ta-
a királyt a kiál-
elése a gr. Zichy
iskolából kikerült
szerint hajlított

avillonjában Kozma
felségének a szük-

megjegyezte a ki-
jár az idő és saj-
kezése a kiállítás
nyre inkább érdekli,
ezen esernyőket is
különösen a tanító
és a különböző
tették fel a király

Ráth Károly
Bartók Lászlóné
egy érdeklődéssel
A csángó-szob-
csángó-családtól
Magyarország-
kik-e magukat?
az igazgatósági
a királyi pavil-
kereskedelmi mi-
lamtitkártól azzal
hogy minden-
hat, hogy a kiáll-
assa. A nagyszamu
között ezután ő
távozott a kiáll.

Stefánia főher-
a kiállítás terüle-
pavillont meg-
a fenséges asz-
a hol sokáig idő-
ekkel szemlélte a
schernél vásárolt
am, hogy én vet-
barátságos mo-
meg mennyibe
S midőn Fischer
forint, nevére
A trónörökös
ika árukat

ma este másfél
son, Matlekovits
lett. A főherceg
zóságát a kiállítás
ett s kilitásba he-
meg fogja láto-
eg is nagy bevá-
mokban s később
ást szolgáltatott

Nagyváradon
személyazon kezd-
szpiciumok mel-
detek erő (rég
nkört nagyszamu
a függöny felgö-
fogadta a társu-
félkörben állot

zával megkezdte
fondhatók, hogy
parágnak, melyet
a készítmények
int a mily fárado-
zó munka. A
gyurjók formál-
sok időbe, sok
elkészül.

az a majolika
a mig a vasok
oly dus disztésű
ajzólok után ké-
y állapotban lévő
kat, a gyártmá-
rakják a kemé-
lítettnek. A ke-
lők, hogy mind-
tozott át. Ra-
nyesgűnek. Majd
z esetet segély-
eltetése szerint
ésb aranyozott
kemenczében ke-
ül, megped el-
ülnek ki, azok
szerez.

í nem csekélyebb
nak. Ez egyike
A rézművészet
munkák, a kézi
s különösen
bban oly fejlett-
városban, hogy a
kel bátran fel-
 csoportban fel-
akatos munkák,
mulatba ejtenek.
kik eddig az
a mulakatoság
leginkább. Szép
ve a bronzipar-

tak. Somló Sándor, az általa ezen alka-
lomra irt prólogót szavalta el, kitűnő hatás-
sal. Azután elénekelték a Hymnuszt, oly
szépen, hogy ismételnők kellett. Előadásra
került: A Sabinnók elrablása című vigi-
ték, melyben egy az egyes szereplőket, mint
általában a kifogástalan összejátékot, a közön-
ség élénk elismeréssel jutalmazta.

Somló prólogja így hangzik:

Volt egy idő nem is oly messze még,
Aldó sugárral üdvözölt az ég,
Sok küzdelem közt, vész viharjain,
Altalvezérelt biztos karjain,
Meggallgatá lelkünk szent óhaját,
Felépítette nyelvünk templomát.
Tündéri fényét szellő hordta el,
Ki egyszer látta, nem felede el.
Hírét hordoztuk büszkén, gazdagon,
Dicsőség fénye minden homlokon!

De most! . . . de most! . . . óh sirjatok velünk,
Az Ur haragja zudul ellenünk,
Utunk sűtét, jövőnk reménytelen,
Nincs egy sugár e szörnyű éjjelen.
Romokba dőlve fényes templomunk,
Hazátlanok, földönfutók vagyunk.
De sujt a sors bár, szárnyunk nincs kitépve,
Eszményekért repülj fel az égbe!
A sors csarvása nem győz Thálián
Mig él magyar e bérczes szép hazán,
S a mig karunk magyar zászlót emel,
Magyar szavunkra magyar ajk felel,
E földön árvak nem leszünk soha,
Mégvéd az Isten megvéd a haza!

S ti mind, kik itten egybe gyűltetek,
Nemesre jóra lelkesült szívek,
Fogadjátok szívvel üdvözlésünket.
Igerjük lelkünk forró mélyéből
Jóságotokra nem leszünk soha
Meltatlanok vagy érdemetlenek!
S kik láttatok e helyen pompa, fényt,
Ne vessetek meg, kérlek, a szegényt!

Napi hírek.

A debreczeni ref. egyház tanács-
termében 1885. évi május hó 6. dik napján
d. u. 4 órakor iskolaszéki ülés tartatik, Tárgy:
többrendbeli jelentések, vizsgarend megálla-
pítás, nyomtatványok elrendelése, folyó
ügyek. A pontos megjelenés tisztelettel ké-
retik.

A debreczeni jótékony nőegylet ré-
széről midőn előismerő köszönetemnek adok
kifejezést öv. Pap Istvánné, Takaró Sára
asszonynak, ki Kovács József s neje által a
nőegylet árvaháza javára 10 fnt kezemhez jut-
tatott, egyszersmind örömmel bocsátom köz-
tudomásra, a nőegyleti árvaház iránti érdek-
lődés fokozódását tanúsító azon másik tény,
hogy öv. Darabos Miklósné végrendeletileg
egész vagyonát a nőegyleti árva háznak ha-
gományozta, mely egy pár behajtható kö-
vetelésen felül 180 ft 90 kr. készpénzből áll-
ott — Debreczen 1885. Május 3-án M. A. r. t. o. n.
László nő-egyleti pénztárnok.

Lövészet. Az 1885. máj. 3-án tartott
lövészet eredménye: Díjat nyertek: legjobb
mely lövéssel Budaházy Miklós 1 db 2 fntos
tallért, leg többkörrelövessel Heine Alfréd 1 db.
1 fntos tallért.

A trónörökös beszéde, melylyel a
kiállítás megnyitására a királyt főkérte,
nem úgy készült, — írja a „Bud. Hirlap“
— mint az efféle beszéd rendszeren készülni
szokott, hogy tudniillik a miniszter megírta
valamelyik esztálylyal, a hol a fogalmazó
munkáját végig approbálja a titkár, az osz-
tanácsos, miniszteri tanácsos, államtitkár s
legvégül átvassza kikorrigálja és véglegesen
helybenhagyja a főudvarmesterei hivatal, ha
nem a kabinet iroda. Ezt a beszédet maga a
trónörökös fogalmazta, s e körülmény nagyobb
jelentőséget kölcsönöz azoknak a szavaknak,
melyekhez hasonló trónörökös ajkáról még
sohasem hallott a magyar. Mert külön-
ség van a közt, ha a dekorum kedvéért el-
vállal valaki egy szerepet, kénytelenségből
jó arcot csinál hozzá s leolvassa, amit a pa-
piron elébe tartanak, vagy ha a maga benső
meggyőződéséből saját trónörökös kezébe
tollat ragad s ilyet ír: „Egy évezreden át
tartotta főn magát ez a nemzet . . . s az
idegen nemzetek honosai, kik a kiállítást ta-
nalmányozni fogják, újabban is igazságos el-
ismeréssel fognak Magyarországot tetterjének
és szellemének adózni . . .“

József főherceg és a cigány-
költő. József főherceg, gr. Andrássy Gyula
estélyea kiváló értékű közleményvel örven-
dezteté meg Jókai Mórt. A főherceg, ki a
cigánynyelvnek alapos tanulmányozója, nem-
rég egy tolnamegyei cigányban megfigye-
lésre méltó költőt fedezett föl, ki több ma-
gyar költeményt fordított le cigánynyelvre;
és azok között egy a „mohácsi vészről“ éne-
kelt siralmat is, mely magyar eredetiben
még egy népdal gyűjteményünkben sem fog-
laltatik benne. A cigányok költője különben
mesterségére nézve kolompáros. József főher-
ceg megígérte Jókainak, hogy a mint a czi-
gány kolléga fel fog hozzá jönni Budapestre,
értesíteni fogja, hogy közelebből ismerked-
jék meg vele. Az emittet cigány népköltő
egy teljes cigány-magyar szótárt is dolgozott
ki, József főherceg az „osztrák-magyar mo-
narchia“ című népműben miben nagyobb
terjedelmű ismertetést közlendi! a fölöttébb
érdekes cigány nyelvnek és népszokások-
nak; melynek több részlete már készen is
van kéziratban.

Egy cigány-banda élményei Por-
tugalliában. A Múnczi-féle zenekar, melynek
külföldi utjáról már egy ízben megemlékez-
tünk, a napokban visszatért Magyarországra,
Sopronba. Utjokról a Sopronban ezeket ol-
vasuk: Midőn Múnczi Lisszabonba érkezett,
legelőször Palmella hercegnőnél játszott
hangversenyen és táncvizgalmon. Pár nap-
mulva a király atyja, Don Fernando magá-
hoz hivatá s magyar nyelven szólítá őt meg,
kérdőzködve tőle hazai dolgokról. Múnczi
a legkellemesebben volt meglepetve, midőn a
volt portugál királyt magyarul hallá beszélni
s ő felett való csudálkozásának kifejezést is
adott. Mire ő felsége elmondá, hogy ő, édes
anyja magyar nő lévén, nyelvünket már ré-
gen megtanulta, s hogy azt el ne feledje, ma-
gyar lapokat olvas s kommandtorja is szé-
kesfőhervári születésű magyar ember, neve:
Gersey Ferencz. A zenekar játéka rendkívüli
tetszésben részesült, különösen az „Esik a hó,
csuszik a szán“ cz. népdal annyira, hogy ennek
szövegét lefordították s a portugál lapok kö-
zülvén azt, most szélteben-hosszában minden-
felé dalolják. Múnczi számos igen szép és
értékes emléket kapott, nevezetesen Don
Luis portugál király gyönyörű melltűvel
ajándékozta meg, melyen nevének kezdőbe-
tűje briliánsokkal kirakva és egy drágakö-
vekkel kirakott korona van. Palmella her-
cegnőtől több emléket kapott, jelesül egy
nagy aranyéremet, február 16-ai feirattal, to-
vábbá egy gyémántos aranygyűrűt, (1000
frank értékű), a hercegnő a zenekar
összes tagjainak részint gyűrűket, —
részint kézzel gombokat ajándékozott. —
Bemutattatá magának Múnczi nejét is s az-
al az ígérettel bocsátá el a zenekart, hogy
ha a leánya férjhez megy, Múnczit viteti el
a lakadalomra játszani. Egy spanyol grand
Múnczinak patkó alakú két arany kézzel-gom-
bot ajándékozott, melyek zöld fehér piros drá-
gakövekkel vannak kirakva. Mind ez emlékek
világosan bizonyítják, mikép Múnczi valódi
hódítást tett a magyar zenével ott a távol.
Oceán partján. Végre is elérkezett az idő
hogy haza jöjjenek s búcsút vettek a portu-
gál fővárostól. Utjukat Spanyolország főváros-
án, Madridon át tették itt megállapodva áprí-
lis hó 21-én az udvarnál játszottak, hol Krisz-
tina királyné szintén magyarul beszélt. Múnczi-
val Legelőször a királyné kívánatára a „Szó-
zat“ ot játszották, azután a Rákóczy-Radetzki
indulókat. Igen nagy tetszésben részesült
szintén a királyné kívánatára eljátszott, „Csak
egy szép lány van a világ“ című népdal.
Végül a királyné a csárdást táncolni óhaj-
ván látni, a zenekar két tagját kérte fel,
hogy azok járják el azt. Kettő közülök te-
hát kilépett s úgy elaprózták nemzeti tán-
czunkat a jelenvolt legmagasabb társaság
előtt, mint annak a rendje.

Utnutató a budapesti kiállításra
című csinos füzet jelent meg Lampel Róbert
kiadásában, mely egyszersmind fővárosi ka-
lauzzal van egybekapcsolva. Szerkesztették
dr. Sziklay János és László Elek. Nélkülöz-
hetlen könyv mindazoknak, a kik az orsz.
kiállításra a fővárosba utaznak. Nem csak
hogy a kiállítási területen levő épületek közt
vezeti híven az olvasót, hanem az azokban el-
helyezett tárgyakra nézve is tájékozható ut-
baigazításokat ad. Emeli becsét az utmutató-
nák a vasuti árak jegyzéke, melyek minden
fontosab, összesen 200 állomásra nézve föl-
vannak véve, úgy, hogy az utazó közönség
a vasuton fizetendő díj iránt is már tájékoz-
va lehet. Ertesít egyszersmind a vasuti me-
netrendről, a fővárosban fizetendő bérkocsi
díjakról, hordár díjakról, lakásokról, egytá-
lakban mindenről, a mire a kiállítás alatt ké-
nyelme tekintetéből a látogatóknak szüksége
van. A könyvhöz a kiállítás madártávtali képe
(helyzetrajzával) van mellékelve Ára 40 kr.

Phönix biztosító társaság Mult hó
28-ikán tartatott meg Salm Reifferscheid ör-
gróf elnökele alatt a Phönix biztosító tár-
saság huszonötödik rendes közgyűlése. El-
nök mindenek előtt kiemeli, hogy a Phönix
biztosító társaság folyó évben fejezi be fe-
nállásának huszonötödik évét, utal a társaság
évi jelentésére annak folyton növekvő üzlet-
forgalmára, melyek fényesen tanúsítják, hogy
a Phönixnek a nagyközönség teljes és osz-
tatlan bizalmát nemcsak megnyerni, de állan-
dóan megtartani is sikerült; hangsúlyozza
végre, hogy a Phönix a benne helyezett bi-
zalomnak minden időben teljesen megfelelt
és hogy magas s fontos közgazdasági fele-
datát híven megoldotta, mit legjobban bizo-
nyít azon körülmény, hogy fennállása óta az
összes üzlet ágakban v. 46,642,012. 58 kr kárté-
ritési összeget fizetett ki a legmértányosabban
Az 1884 ik évi üzletforgalomról szóló igaz-
gatósági jelentés szerint a bevételek lényege-
sen szaporodtak és mindeu egyes üzletágban
tekinthetős nyeresemény eredményeztetett. Az
összes 9,016,381 fntnyi bevételeben 7,410,384
fnt 1884-ik évi új díj bevétel szerepel. 1884 ik
év végével a különféle tartalékok 3,756,110
fnt-ra emelkedtek, a társaság összes biztonsági
tőkéi pedig 5,8881,995 fnt-ra szaporodtak. A
különféle tartalékok busás emelése után fe-
maradt 152,794 fnt tiszta nyereseményből az
igazgatóságnak közhasznú célokra 10000 fnt,
rendeikezésére bocsátatván, részvényenként
45 fnt osztalék kiutalása határozottatott és így
az 1884-ik évre a befizetett részvénytőke 15
% ot gyümöleszőtt.

Ungyilkos csecsemő. A nagyvárdi
Szabadság írja a következőket: H-K-Tályi
községben a napokban csak nem hihetően
eset fordult elő. Izsák József földmives 10

hónapos fia gyermeke a bősőt átkötő fonal-
ra felakasztotta magát! A hozzánk beküldött
levél komolyan állítják az öngyilkosságot,
bárha sok szó fér hozzá s aligha csalódunk,
ha mi meg azt állítjuk, hogy a vélt öngyil-
kosság helyett a vétkes hanyagság okozta a
halált akképen, hogy a magára hagyott cse-
csemő a bősőtől kifordulás közben akarat-
lanul jutott a fonalhálóba, melynek egyik
szála életétől fosztotta meg.

Helyiség változtatás. Forgách
Károly helybeli jónévi ékszerész jelentéke-
nyen megnagyobbított, dusan berendezett
arany és ékszer üzletét az Örvényi féle
gyógyszertár mellett épült — bolthelyi-
ségbe helyezte át. E városunknak is diszére
való üzletet ajánljuk a közönség figyelmébe

Csiky Gergelynek „Cecil házassága“
című darabját „Irma házassága“ czim alatt
vasárnap adták először Bécsben. A bécsi la-
pok, — hogy igen enyhe kifejezéssel éljünk
— legnagyobb fanyarsággal írnak róla. Csiky
valami rossz átdolgozóra tett szert, aki „Ce-
cil házassága“ t tökéletesen elrontotta. más-
kép nem magyarázható meg az a bukás, mely
minket magyarokat Jókai fényes diadala után
kétszeresen elszomorít.

Magyar képek NewYorkban. A
„Fővárosi Lapok“ mai számában báró Haef-
ner Lajos érdekes tárazát ír New-Yorkból és
abban többek közt a következőket mondja a
magyar művészetről Amerikában: Eladás
alá került egy nagy képtár, melyben Munkácsy
Mihálytól is több kép van, ugymint:
a művészek és nevének arcképe „Tanulmány
közben“, „Milton diktálja leá-
nyainak az Elveszett paradicsomot“,
„Éjjeli kóborlók“, melyek mindenesetre nagy
áron fognak elkelní, mivel legfőbb szemlé-
lők van. A Munkácsy esetét nagyon dicsőítik
Amerikában. Azután felemlíti a tárcza írója,
hogy a Harper és Hallgarten féle ötszáz dollár-
nyí díjat a műbírálok Major Ernő nevű ifjunak,
egy régebben bevándorolt magyar család New-
Yorkban született ivadékanak ítelték oda.
Ugy, hogy a díjat két évig évenként kapja,
de köteles további kiképeztetése végett Eu-
rópa híresebb mesteriskoláit bejárni s két év
elmúltával az Egyesült-Államokba térni
vissza. A „Red Star Line“ tengeri gőzhajó
társaság főképviseelője Majornak Antwerpenbe
két évre szóló első osztályu uti jegyet aján-
lott föl oda és vissza.

Egy komikus, aki sohasem nevet.
Paolo Gionelli a Rossini színházban játszó
Marcketti-társulat komikusa pompás burleszk
színes volt, kaczagott az egész ház, ha csak
a lámpák elé lépett — Az életben azonban
buskomor, melanchólikus ember volt, a kit
soba sem látott senki nevetni. S a milyen
buskomor volt az élete, halála is olyan szo-
moru, sivár, a nagy művész — mint velencei
levelezőnk írja — május első napján Velen-
ceben bezárkózott szobájába, fölívágta az
ereit s elvérzett. Igazi oka nem volt rá, hogy
véget vessen életének, egyedül a kedélybe-
tegség vihette rá.

Emberhalál a tűzben. A hevesme-
gyei leloszi falusi koresmáros m. hó 28-án,
a miut szeszt kevert, pipázott, melytől a s-
ritus lángra lobbant. A tűz rohamosan elter-
jedt és 104 ház hamvadt el. A tűzben egy asz-
szony is odaégett. Az oltási és mentési munkák
közben többen kaptak súlyos égési sebeket.

Harc a vadászokkal. Bicske köze-
lében Váztély község határában május el-
sőjén izgalmas jelenet játszódott le. A határ-
ban ugyanis több vadász lövöldözött, s egy
Csuka nevű csendőr káplár, ki egyik csendőr
társa és két vadász kísérteben volt, észre-
vette, hogy valaki nagy esomót czipel a há-
tán. Csuka utána iramodott. Egyszerre a
sűrűből puskalövés dördült, s a golyó a cse-
ndőrkáplár czombjába furódott. De a derék em-
ber nem vesztette el erélyét, tovább futott
vadász után s azt utólérve, fegyverének
agyával ütlegelni kezdte, erre a vadász lero-
gyott. Egyszerre újabb lövés hangzott a s-
űrűből és Csuka lába fején, majd egy harma-
dik lövés által jobb felső karjában sebesült
meg. E pillanatban mögötte társának segély
kiáltozást hallotta „Pajtás, segítsél, mert
meghalok!“ Ez is kergetett egy vadászt
de futása közben sűrű lövöldözések történtek
s egy golyó ép szíve alatt furódott be tes-
tébe. Csuka káplár a mint hallotta társának két-
ségsbeesett kiáltását, mitsem törődve három
sebével rohant társához, a ki súlyosan meg-
sebesülve a vérben feküdt. Csuka gyorsan
kocsi után nézett, s társát, ki már ekkor sok
vért vesztett, Bicskére szállította, a hol azu-
tán őt is orvosi gyógyítás alá vették. A két
vadász is megsebesült, de nem jelentéke-
nyen.

Paraszt dráma. Meghatóans zomoru
történet színhelye volt e napokban Bamberg
község. Egy jómódu földmives két leánya
összeveszett s az idősebb 19 éves leány, hu-
gát egy késsel mellbe szarta. A szegény le-
ány véresen rogyott össze. Az apa ebben a
perczben lépett be az ajtón, s látván a ré-
mes tettet, halva rogyott össze. A szomorú
eset oka az volt, hogy a fiatalabb leány
vajkészítés közben a tejfelből nyalakodott.

Nyilatkozat.
Lentítottak igazoljuk, hogy a Kar-
cz a g Vilmos és Radó Bertalan urak kö-
zött fenforgott becületbeli ügy, közbejöt-
tünkkel mai napon lovagias uton elintéztetett.
Kelt Debreczenben, 1885. május 5.

Karczag Vilmos megbizottjai:
Vértesi Arnold m. k.
Dr. Holländer Dezső m. k.
Radó Bertalan megbizottjai:
Daláry Ede m. k.
Kepes Géza m. k.

Közgazdaság.
A vetések állása Asztriában. Az
elmúlt hosszú tél, a birodalom északi fekvésű
tartományában mindvégig, a többi tartomá-
nyokban tulajdonilag száraz volt, úgy hogy
a vetések többnyire hólepel nélkül maradtak.
Tavaszzsal is többnyire seleges, hűvös, szá-
raz időjárás volt éjjeli fagyokkal. Az őszi
vetések eléggé jól teleltek s azoknak állása,
annak dacára, hogy a vegetáció csak lassan
halad előre, mégis kielégítőnek, részben jónak
mondható. A gyümölcsfák majd mindenütt
dusan rugyéznek s a virágzás lassu fejlődése
mellett jó termést ígérnek. A kapásnövények
ültetése folyamatban van. A szőlő a beérke-
zett jelentések szerint jól felelt, s annak
metszése már mindenütt megkezdődött; Tyrol
déli részében 5—6 cm. hosszú rugyei vannak,
melyben kis fürtöcskék is láthatók már.

Legújabb.
(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.)

BUDAPEST május 5. A király teg-
nap este féltizkor egész kíséretével Bécsbe
utazott. A pályaudvarban voltak Szapary
pestmegyei főispán, Ráth és Kammermayer
polgármesterek, Török főkapitány és Hie-
ronymyi. A király midőn a kocsiba ült, ismét-
elten örömet nyilvánítá a kiállítás sike-
rülte felett és kilátásban helyezte, hogy
nemsokára ismét meglátogatja Budapes-
tet és a kiállítást.

BUDAPEST máj. 5. A képviselő-
ház a volt határvidéken divó házközös-
ség megszüntetéséről szóló törvényjavas-
latot általánosságban és részleteiben el-
fogadta.

VASUT.	
Debreczenből indul:	
N.-Várud—B. pest felé	d. e. 12 ó. 07 p.
" " "	este 8 ó. 50 p.
Szatmár felé	d. e. 4 ó. 32 p.
" " "	d. u. 3 ó. 49 p.
Kassa felé	d. e. 9 ó. 45 p.
" " "	d. u. 3 ó. 35 p.
Nánás felé:	m. á. v. d. u. 3 ó. 34 p.
" " "	vásártér d. u. 3 ó. 46 p.
Debreczenbe érkezik:	
Budapestről	érk. éjjel 3 ó. 45 p.
" " "	d. u. 3 ó. 19 p.
Szatmárról	d. e. 11 ó. 47 p.
" " "	este 8 ó. 30 p.
Kassáról	d. e. 11 ó. 15 p.
" " "	este 6 ó. 50 p.
Nyiregyházáról	éjjel 11 ó. 39 p.
Nánásról:	Debr. vásártér d. e. 9 ó. 2 p.
" " "	m. á. v. d. e. 9 ó. 12 p.
Feltűnés szerkesztő és kiadó lapfőigazgató: Vértesi Arnold. Korrespondens: Karczag Vilmos.	

Nyilt-tér.

BUDAI Rákóczy

KESERŐVIZ.

Orvosi kitűnőségeitől legjobban ajánlva,
friss töltésben és kitűnő hással minden
fűszer és aszanyiz kereskedésben ugymint
legjobb gyógyszerárban, valamint gyógyszer-
kereskedésben kapható.
Tulajnosok: Loser testvérek,
Budapest.

Kávét

LUDWIG HARLING & COMP. HANBURG (8)

szállítanak, a legfinomabb minőségűt olcsó árak mellett,
portmentesen utánvétel mellett. (Pontos szállítási mellett
senki sem adhatja olcsóbban ezen kávékat.)

5 ko. afrik. Mocca, prima	frt. 3.—
5 " keletind. kávé, szép	3.60
5 " Cuba, brillans	4.40
5 " Ceylon, prima	4.80
5 " Arany Menado, különös finom	5.20
5 " Ceylon, gyöngy	6.—
5 " arabs Mocca tüzes	6.—

KÉSMÁRKY és ILLÉS

BUDAPEST, hatvani-utca 10. szám

a nemzeti kaszinó ellenében

Ajanlják mind-nykor dusan felszerelt raktarukat mindeneml díszmü és pipere áru különlegességekben u. m. erszények, ékszerök, készletek, irótar- czák, legyezök, fényképalbumok, fénykép keretek, illat- szertartók, utazótáskák, szivartartozák és szekrények stb.

A nagyérdemü vidéki közönséget tisztelettel kérjük az országos kiállítá- tá sra való felrindulásuk alkalmával üzletünk meglátogatására, hol a tárgyak legna- gyobb készséggel megmutattamk árak minden tárgyon kitüntetve.

Mely tisztelettel

KÉSMÁRKY és ILLÉS.

Fiók üzletek:
Budapest
kerespi bazar
Lemberg
Theaterstrasse.

Főteleptünk!
Bécs
VI. Mollardgasse

Fiók üzletek:
Carlsbad
Mühlbadgasse
Teplitz
Badegasse.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy a városháza alóli helyiségembő

Férfi, női- és gyermek cipő üzletemet

FŐPIACON, a Tisza-féle (volt Degenfeld) háza Koncz L. üzlete mellé helyeztem át.

Midőn ennek figyelembe vételét a n. é. közönségnek ajánlom egyszersmind tudatom, hogy a

a tavaszi és nyári idényre

raktaramat dusan felszereltem; küöösön

Everlastin női, férfi és gyermek cipőket jó minőségben olcsó árak mellett szolgálhatok.

Magamat új üzlethelyiségemben is a n. é. közönség további nagyrabecsült pártfogásába ajánlv, vagyok tisztelettel.

TÓTH FERENCZ

czipész.

Megrendelések mérték után, javítások és vidéki megbízások gyorsan és pontosan.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat és kézműáru üzletükben

DEBRECZEN, rózsatér

a tavaszi és nyári időszakra nagyválasztékban kaphatók:

DIVATOS NŐI RUHAKELMÉK, hozzá való DISZEK, bélésneműek;

KARTONOK, SZATIN, TOILE DE BELGE stb. a legújabb mintákban.

Fekete selyem szövetek, színes atlaszok, bársonyok.

Vászon, asztal és ágyneműek, himzések;

Függönyök, butorkelmék, szőnyegek.

Gyász-cikkek.

Fehér és színes kötőpamutok; csipke, szalag, gomb stb.

KOSZORU SZALAGOK. — NAPERNYŐK, ESERNYŐK.

Kitűnő szabásu férfi ingek.

Jutányos, szabott árak mellett.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikeles vizek között, — vegyi alkotrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénasav, de gazdag, félig kötött szénasav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomor nyálk- hártályának hurutos bántalmánál. A Seltersi-, Radein-, Vichy- stb. vizektől külön- bözöb csekélyebb szabad szénasav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásáról kell tartani, a szénasav dúsabb vizek fölött előnyös bir.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző- emésztő- és vizeleztörvek hurutos bántalmánál, oly annyira, hogy jelenleg rokon- alkutú más ásványvíz kórházunkban alig rendelletik. — csekély szabad szénasav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gieichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légző- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeleztörv idült hurutját szintugy osztolja, mint a Seltersi-, Gieichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel isszák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fejből vagy tüdőből nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi-, Gieichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénasav tartalmánál fogva előnnyel bir.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légző-, emésztő- és vizeleztörvek hurutos bántalmánál bátran versenyez a külföldi szikeles ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy vizekkel.

D. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotánál.

Ez idő szerint Európa legelső **Görbersdorf** kus gyógyintézete a „Margit”-forrás gyógy- és leglátogatottabb tődőbetegek klimati- hatásáról. — Sok oldalú legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben „a „Margit”-forrás gyógyvíz” alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott, és jól tart gyógy- vizet a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legeszségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

m. k. udvari ásványvíz- szállítónál Budapesten.

Ugyisint kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Debreczen, 1885. Nyomatott a „Debreczeni Ellenör” könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY-ház.

Idegbetegségek.

Mik az idegek?

Az idegek minden érzés tulajdonképeni közvetítői, minden külső benyom- első sorban az idegek érzik meg, közvetítik. A mily különbözök az okok, oly- különbözök az idegbetegségek jelenségei. Első sorban az idegek összehúzódása, á- nos soványodás és erővesztés a nyelvek és vérvessztése által előidézte; az emle- tehetség gyöngülés-, sápadt arc, mélyen fekvő kék gyűrűvel övezett szemek, ked- betegség, álmatlanság, migrén (egyoldalú fejfájás) derék- és háterincz-fájdalmak, hiszterikus görcsök, szorulás, oknéküli felelem, a vidám társaság kerülése, nő- téségek, vérszegénység, rheumatikus és köszvényes bántalmak, kéz és láb- gése stb.

Mindezeket az idegbetegségeket az orvosi tudományban eddig ismeretes- rek közül egy sem gyógyítja oly biztosan és teljesen mint

Dr. WRUN PERUIN-PORA (peruin fűvekből készítve.)

Artalmatlanságot kezeskedem. Egy doboz ára pontos leirással 1 frt 80 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerárban, B- len: Gieschner A. ökl. gyógyszerésznél II. ker. Keiser József str. 14.

65.

394. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN” gőzmalom

készítményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

HOTELEZETISÉG HELKÜL, DEBRECZENEN

ingyen zsákkal.

4B Asztali dara nagyszemű	19.60
C. Szinte középszemű	18.60
1. Királyliszt	18.—
1. Lángliszt	18.60
2. Montliszt	18.—
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	17.20
4. " 2-od rendű	16.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	15.—
6. szinte 2-od "	14.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső "	13.60
8. " 2-od "	12.60
3 1/2 Barna " 1-ső "	11.40
8 1/4 " 2-od. á 70 kgr.	10.20
9. Lábliszt " á 70 kgr.	8.40
10 Vörös liszt " á 50 kgr.	—
11. Finom korpa zsákkal 50 "	5.—
11. " " " " " " " " " "	4.40
12. Durva korpa zsákkal á 50 kgr.	4.20
12. " " " " " " " " " "	3.60
Simán őrölt búzaliszt zsákkal 75 kgr	10.—
Ugyanaz " " " " " " " " " "	9.40

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilógramm zacskóval együtt

60 krjával drágább.

Debreczen, 1885. apr. 17.

Kisebb vételűknél 60 krral drágább.

Cs. k. szab.

pöczegödör - szivattyu

legújabb szerkezettel, pöczegödörök szagtalan kiűrtésére, több évi jótalás mellett szállít

FISCH EMIL,

technikai üzlete.

Bécs, 4 ker., Pressgasse No. 26.

Mindeneml technikai gyári szükseletek

raktára. — Árjegyzékek ingyen és portomen- tesen.

Egy 25 év óta fennálló

fűszer-kereskedés

állványokkal és egyéb sze- rekekkel jól berendezve, élénk forgalmu helyen családi viszo- nyok miatt azonnal átadható. Tudakozódhatni kiadóhivata- lunkban.

A debreczeni

ipar és kereskedelmi bank

piacz-utcai ujonnan épült házánál a házmeisteri hely betöltendő lévén az arra pályázni kívánók felhivatnak, hogy kér- vényüket az üzleti órak alatt a bankhoz nyujtsák be.

Az igazgatóság.

2891. tk.

1884.

III.

Arverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényse- telekkönyvi hatóság közhírré teszi Blau Salamon végrehajatónk Sándor végrehajrást szenvedő ellen- lökkekövetelés és járulékal iránti va- tási ügyében a debreczeni kir. szék (a kir. járásbírószág) terület- és Debreczen városában fekvő az sz. tjkönyvben foglalt és a vég- törvény 156 §-a alapján egész háza- ból álló ingatlanra az árveréstár- ezennel megállapított kikiáltási árban delte és hogy a fennebb megjelölt az 1885. évi július hó 3-ik nap u. 3 óraker a kir. törvényselek termében megtartandó nyilvános ár- a megállapított kikiáltási áron ad- adatni fog.

Árverezem szándékozók tartom ingatlanok becsárának 10%-át 41 forint 90 krajczárt készpén- vagy az 1881. LX. törvényekek §-ában jelzett árfolyammal sz- és az 1881. évi nov. hó 1-é- sz. n. kelt igazságügyminiszeri 8. §-ban kijelölt óvadékképes pi- rban a kiküldött kez/hez letenni az 1881. LX. t. cz. 170. §-a ért- a bántapenznek a bíróságnál elhelyezéséről kiállított szabálysze- mervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1885. évi hó 20-ik napján.

A debreczeni kir. törvényselek telekkönyvi hatóságnál.

SZÖGYÉNY

elnök.

A költözöködé idényre.

Van szerencsém a n. é. közt- értesíteni, hogy a közeledő költöz- idényre mindennemü butorok becsomag- valamint azoknak minden irányba szállítását

a legjutányosabb áron

elvéllaalom.

Reményilem, hogy a t. közt- számos éveken át bennem helye- zalommal ezuttal is szerencsétlen

Mely tisztelettel

Rosenberg A.

szállító

Nagyvárad-utca a meg

szemben.

Szerkesztő...
XII.
A
(T.)
a hol ezt
államban
kell, ott
dástól se
képet e
gyermek
Azért m
káljuk, n
hagyjuk
kép lenn
Ez
ébre;
az ő hat
zet korm
tézkedjék
kedjék.
vét mind
az állam
lezőv te
es nem
vasvessző
igyekezz
felett őr
sz rüség
— szóva
joga és
isten me
lenséghez
modjék.
koskodás
szerítlen
szakosko
törvénye
lenni, a
Es
lasztásai
mét. Saj
ményünk
először a
magyar
gálhassa
a magya
gát meg
az o ah
A „De
A
annyi föl
den délu
táján egy
magas, o
hály bört
vendégek
számu sz
jött ki.
s a szín
több.
Miu
vissza, je
tányi hiv
vatalnok
a szobát
lami tájé
A
vendég j
ták zseb
zsebkend
sarkán
jelölve.
táskát va
mert hisz
hát. Ebb
bolnay M
talan esa
tezi. —
Val
asztaloz
vert, s m
nay Mih
lami leve